

eerste plaats richten op de jeugd. De scholen worden of zijn daarbij al betrokken. Diverse scholen zijn al in bezit van het boekje 'Een bij hoort erbij' van ondergetekende. Dit is volgens de leerkrachten een goede en waardevolle bijdrage, die de jeugd een goed beeld geeft van wat het imkeren inhoudt. In het centrum is een leslokaal. Dit is een mooie gelegenheid om de cursus voor beginners en gevorderden te geven, vooral omdat leslokaal en bijenhal zo dicht bij elkaar liggen. Door het Ministerie wordt dit echter niet toegestaan. Cursussen moeten op een reguliere school worden gegeven en anders krijgt men geen subsidie, voor zover ik weet.

14

Het centrum en de bijenhal zijn een aanwinst voor de imkers en de groene verenigingen in Limburg die nu een eigen onderkomen hebben. In dit centrum kun je de gemeenschap laten zien wat er zoal groeit en bloeit en hoe er met de natuur omgegaan zou moeten worden om deze te behouden.

Daarnaast is er in het centrum een grote zaal voor 100-200 personen waar lezingen en andere activiteiten door de imkers van Weert georganiseerd kunnen worden. Van diverse kanten zijn al verzoeken binnengekomen om demonstraties te geven. Wij zouden graag zien dat afdelingen, die meer ervaring hebben in deze activiteiten, ons suggesties zouden geven (adres: Middelste straat 150, 6004 BM Weert). Op dit moment is er een tentoonstelling van alle groene verenigingen die het centrum bemannen en dat zijn: de Vrienden van Natuur, Vogelwacht, IVN, Hengelsportvereniging en de Imkers. Het is de moeite waard om eens een kijkje te nemen in het centrum. Het is de bedoeling om in het voorjaar een open dag te houden. Hopelijk treffen we elkaar een keer in ons nieuwe centrum met bijenhal. De openingstijden zijn van 14.00-17.00 uur dagelijks, behalve 's maandags. Het adres is: Natuur- en Milieucentrum de 'IJzeren Man', Geurtsevenweg 4, 6004 SN Weert, telefoon 04950-24893. Postbus 100308, 6000 GH Weert.

Gesprek met de Vlaamse Imkersbond

door H. van der Reijden-Rynja

(Verslag van het gesprek van de VBBN met de VIB op 2 november 1992 in het Bijenhuis te Wageningen.)

De Vlaamse Imkersbond werd vertegenwoordigd door: de heren **P. Stuyckens** (bestuurslid Brabantse Imkersbond), **A. Delvaux** (organisator, ledenadministratie), **P. Wouters** (bestuurslid Limburgse Imkersbond), **R. Vaes** (Voorzitter Limburgse Imkersbond), **F.J. Jacobs** (voorzitter VIB), **A. de Winne** (secretaris-generaal VIB), **G. Janssens** (redactie maandblad VIB) en **J. Camerlinckx** (vz. selectiewerkgroep). Namens de VBBN waren aanwezig: de heren **P. Muntjewerf** (aftredend voorzitter), **D. Vunderink** (nieuwe voorzitter), **P. van Assche** (DB-lid), **W. van den Hoeven** (DB-lid, vice voorzitter, voorzitter Landelijke Ziekten-

bestrijdingscommissie), **F. Janssen** (DB-lid, voorzitter Drachtplantencommissie), **J. Beetsma** (hoofdredacteur maandblad Bijen), **R. ten Klei** (bedrijfsleider afdeling Handel) en de dames **C. Reker** (DB-lid) en **H. van der Reijden-Rynja** (algemeen secretaris).

Inleidende gesprekken

In België ontvangen docenten voor cursussen en sprekers voor afdelingen een vergoeding van BF 1.000 (f 55,-) per uur. Deze vergoeding wordt betaald door verschillende ministeries. Cursisten en leden van afdelingen dragen niet bij in de kosten. Dit heeft tot gevolg dat in de grensstreek veel Nederlandse imkers van deze Belgische faciliteit gebruik maken. Er zijn in België, net als nu in Nederland, geen voorlichters op het gebied van bijenhouderij.

Besmettelijke ziekten worden per provincie gecontroleerd door beëdigde assistenten. Ca. 95 % van de Belgische imkers is lid van een bond. Voor de bestrijding van de varroamijt gebruikt ca. 50 % van de imkers Apistan.

Gezamenlijk uitgeven van informatie-materiaal en uitwisselen van bijdragen voor de maandbladen

De heer **Janssens** heeft geen enkel bezwaar tegen gezamenlijk publiceren, op die manier zal meer mogelijk zijn met minder geld. De heer **Jacobs** merkt op dat er vaak van te voren geen overleg is; hiervoor moet een systeem bedacht wor-

den. In de brochures is het niet mogelijk met kleur te werken, omdat de oplage te klein is. Bij grotere oplage is meer mogelijk. Afsproken wordt dat hierover in de toekomst overleg zal plaatsvinden. Als eerste gezamenlijke activiteit zou het uitgegeven van een folder over de bijenweide besproken kunnen worden. De heer **Vaes** denkt daarbij aan een folder voor gemeentelijke plantsoendiensten, de heer **Janssen** zou liever een folder voor een breder publiek willen maken om deze te gebruiken als 'strooifolder' op markten en in informatiepakketjes. De heer **Jacobs** vindt dat dit zeker gezamenlijk moet worden ondernomen. De heer **Muntjewerf** stelt voor dat het contact hierover via de secretarissen zal lopen. Mw. **Reker** vraagt hoe zo'n folder in België wordt gefinancierd. De heer **Jacobs** antwoordt dat de bond deze als regel zelf betaalt. Voor de folder 'Gezonde bijen' werd de door de EG beschikbaar gestelde varroamijt bijdrage gebruikt. Op dezelfde wijze als dat in Nederland gebeurd is. De heer **van Assche** wil weten of er in België iemand speciaal met de publiciteit belast is. De heer **De Winne** antwoordt dat dit een taak is van de redactie, vanwege haar contacten met de drukker. Bij gezamenlijke uitgave moet worden overlegd over lay-out en illustraties. Er kan bijvoorbeeld in zo'n folder ruimte worden vrijgelaten voor de specifieke informatie van het betreffende land. Omdat Vlamingen en Nederlanders zich anders uitdrukken, lijkt het de heer **Jacobs** moeilijk een gezamen-

lijk maandblad uit te geven. De heer **Muntjewerf** denkt dat bepaalde bijdragen wel aan elkaar kunnen worden doorgegeven. De heer **de Winne** merkt op dat in het verleden vaak kopij uit Nederland werd toegestuurd. De heer **Jacobs** wijst erop dat bij gezamenlijk opnemen van hetzelfde artikel de opname wel op tijd op elkaar moet worden afgestemd.

Gezamenlijk optreden binnen de EG

De heer **Muntjewerf** vraagt zich af of het meer afstemmen op elkaar wel zin heeft. Het is in Nederland moeilijk aantallen boven water te krijgen over het aantal imkers en bijenvolken. Dit zal gemakkelijker worden bij een vergoeding voor de bestuiving per volk. In de wandelgangen in Brussel heeft hij gehoord dat als de nationale regering een plan heeft, de EG hiervoor wel geld wil geven. Dit zouden we gezamenlijk aan kunnen pakken. De EG eist wel een eigen bijdrage van de regering; het Belgische Ministerie van Landbouw is ruimhartiger ten opzichte van de bijenhouderij dan het Nederlandse.

De organisatiestructuur

Aan de hand van een aantal overhead-sheets maakt de heer **Jacobs** de Belgische organisatiestructuur duidelijk. De VIB wordt bestuurd door een Raad van Beheer die samengesteld is uit provinciale vertegenwoordigers. Juridisch gezien bestaat de VIB uit vijf leden, geen personen. Leden zijn lid van een afdeling, de afdelingen vallen onder een provincie. Vanuit

de Raad van Beheer worden de vijf belangengroepen (in Nederland commissies) gevormd. Het geheel wordt ondersteund door het Informatiecentrum. Dit centrum neemt geen initiatieven, maar voert uit wat opgedragen wordt. De VIB heeft ca. 4700 leden, in Wallonië zijn 4000 imkers aangesloten. Vijf en negentig procent van de Vlaamse imkers is lid van de VIB; hierdoor kan zij deze imkers vertegenwoordigen bij overleg met de ministeries. Het Dagelijks Bestuur van de VIB bestaat uit 5-6 personen. Er wordt 3-4 maal per jaar vergaderd en vaak per telefoon overlegd. Het achtervoegsel 'vzw' betekent: vereniging zonder winstdoel. Bestuursleden verdienen niets, krijgen alleen een onkostenvergoeding. Het DB staat onder controle van de Raad van Beheer. De commissies bestaan uit assistenten en agenten per provincie, de commissie Juridische Zaken bestaat uit terzakekundige personen. De commissie Onderwijs opereert via het Informatiecentrum. In 1991 had de VIB 4671 leden, verspreid over 119 afdelingen, verdeeld over vijf provincies. Per provincie wordt gekozen: een redactielid, en een lid voor de commissies selectie, bijenweide, onderwijs en gezondheid. Elke commissie bestaat dus uit vijf personen. De VIB heeft een overzichtelijke organisatiestructuur en de leden ontmoeten elkaar regelmatig. In het Informatiecentrum werken drie personen, de VIB betaalt een deel van de kosten en de rest wordt gesubsidieerd vanuit de overheid (sociale zaken). Bij vakatures hoopt de VIB uit de kandidaten goed gemotiveerde mensen te krijgen. **Bernadette Rothier** is een zeer gemotiveerde kracht, zij zorgt al jaren voor de administratie en de verspreiding van informatiemateriaal. **Dirk du Chau** zorgt voor diaserie's e.d. De eindverantwoordelijkheid ligt altijd bij het bestuur of de opdrachtgever (commissie, redactie). De derde plaats zal vanaf morgen worden ingenomen door **Anita van Oorden**, landbouwingenieur.

De heer **Muntjewerf** geeft een overzicht van de Nederlandse situatie. De VBBN heeft ca. 6500 leden, verdeeld over 170 afdelingen die zijn ondergebracht bij 15

groepen. De groepsverbanden worden niet altijd begrensd door provinciale grenzen. Alle leden van een afdeling zijn tevens lid van de VBBN. Er bestaan nog vier andere bonden in Nederland: drie daarvan zijn ondergebracht bij de boerenbonden van de NCB, de LLTB en de ABTB en hebben met elkaar ca. 2500 leden. Verder is er de Algemene Nederlandse Imkersbond (ANI) die voornamelijk actief is op de Veluwe, met 500 leden. Er zijn ca. 10.000 georganiseerde imkers, dit is naar schatting 90 % van het totaal aantal imkers in Nederland. De overkoepelende organisatie is de Bedrijfsraad, hier komen vertegenwoordigers van alle bonden bijeen, van de VBBN vier, van de overige bonden ieder een. Via de Bedrijfsraad is de samenwerking tot één bijenblad tot stand gekomen, tevens vallen enkele commissies van landelijk belang onder de Bedrijfsraad, zoals die voor de koninginnteelt. Alle organisaties hebben een afgevaardigde in de afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap, bedoeld voor belangenbehartiging van de imkers en overleg met het ministerie van Landbouw. De afdeling Bijenteelt vormt slechts een klein onderdeel van het Landbouwschap, het is dan ook moeilijk iets voor de imkers voor elkaar te krijgen. De VBBN kent de volgende commissies: drachtplanten, honing, onderwijs en voorlichting, en ziektenbestrijding. De VBBN wordt bijgestaan door een juridisch adviseur. De hoogste instantie van de VBBN is de AV (Algemene Ledenvergadering), waar vertegenwoordigers uit alle afdelingen hun stem mogen uitbrengen. De AV komt jaarlijks bijeen. Het HB (hoofdbestuur) bestaat uit 15 vertegenwoordigers van de groepen, hieruit wordt het DB (dagelijks bestuur) gekozen. Het HB vergadert vier keer per jaar, samen met het DB; het DB vergadert daarnaast nog eens zeven keer. Het DB bereidt de zaken voor en het HB neemt de beslissingen. Dit laatste werd steeds meer als een handicap ervaren. Het HB wilde steeds meer zeggenschap, maar een vergadering van 20 personen werkt erg traag. Er wordt nu gewerkt aan een voorstel voor een nieuwe structuur, waarbij het bestuur zal bestaan uit 7-9 personen,

gekozen in een profiel. In de groepen moeten dan meer activiteiten gaan plaatsvinden, er moeten kleine groepsbesturen worden samengesteld die gesteund worden door deskundigen. Er komt nogal wat protest; men is bang onvoldoende vat op de zaak te hebben. Om dat op te vangen zal een bestuurslid aan iedere groepsvergadering deelnemen, en zullen groepsbesturen een of twee keer per jaar met het bestuur samenkomen voor het uitwisselen van informatie. Het HB werd gekozen door de groepen, daaruit werd het DB gekozen, zonder te kijken naar de bestuurlijke kwaliteiten. In de nieuwe situatie zal het bestuur een voorstel doen in de AV om een bepaalde persoon in een bepaalde functie te benoemen. De AV mag tegenkandidaten voorstellen. De VBBN heeft zes vaste krachten in dienst: twee op het secretariaat en vier op de afdeling Handel.

De heer **Jacobs** wijst erop dat in België de bestuursleden rechtstreeks afgevaardigd zijn. Als zijn afdeling hem niet meer afvaardigt, is hij morgen geen voorzitter meer. Hij is door zijn afdeling afgevaardigd in de provincie, en tegelijk in het DB. De heer **Vunderink** merkt op dat steeds de vraag wordt gehoord: wat is de functie van de VBBN? Men ziet niets anders dan het maandblad, en eventueel de service van de Afdeling Handel en het centrale ontmoetingspunt van het Bijenhuis. Hoe zit dat in België? De heer **Vaes** antwoordt dat men vrij goed op de

hoogte is van de trapsgewijze structuur. In eerste instantie klopt men aan bij de afdeling, dan bij de provincie. Kan iets niet worden opgelost, dan gaat het naar de Raad van Beheer. Zaken die de VIB bij de overheid regelt, worden ook trapsgewijs weer naar beneden gebracht. Imkers zien daarvan het nut ook in. Volgens de heer **Vunderink** lijkt het erop dat de provinciale bonden in België meer doen dan de groepen in Nederland, er moeten hier meer inhoudelijke activiteiten ontwikkeld worden. De heer **Delvaux** vult aan dat die vraag in België natuurlijk ook gesteld wordt, men ontvangt het maandblad, men is verzekerd, maar de andere zaken worden te weinig uitgedragen. De heer **Jacobs** voegt daar aan toe dat bestuursleden vaak te idealistisch bezig zijn. Van dit gesprek zou een goed verslag moeten worden gemaakt voor publicatie in de maandbladen. Bestuursleden komen vaak niet aan het publiceren toe, de volgende dag is men alweer met iets anders bezig, en bovendien gaat men zichzelf niet in de bloemetjes zetten, hoeveel tijd er dan ook met het besturen gemoeid is. De heer **Vaes** meent dat er ook op plaatselijk niveau het een en ander moet gebeuren. Zijn antwoord aan klagers is altijd: wat heb je ooit gevraagd dat niet in orde is gekomen? Vaak blijken dat mensen die nooit iets vragen, alleen maar aanmerkingen maken. De heer **Delvaux** informeert naar de Nederlandse bestuivingsregeling. De heer **Muntjewerf** antwoordt hem dat deze ieder jaar wordt vastgesteld door het

Landbouwschap, in overleg met imkers, glastuinders en fruittellers. De heer **de Winne** merkt op dat er in België een boerenbond bestaat, zoals als het Landbouwschap, maar daarin zijn de imkers niet vertegenwoordigd. Mevrouw **Reker** vraagt wat de functie van de heer van Laere is. De heer **Jacobs** antwoordt dat dr. van Laere directeur is van het Rijksstation voor Nematologie en Entomologie (MvL). Op wetenschappelijk gebied is er al vele jaren samenwerking, een keer per jaar komt de 'Bijenbenelux' bij elkaar. De heer **Muntjewerf** merkt op dat er vandaag een overleg plaatsvindt met medewerkers van de vakgroep Entomologie van de Landbouwuniversiteit Wageningen, de projectgroep Ethologie en Socio-ecologie van de Rijksuniversiteit Utrecht, de Ambrosiushoeve en vertegenwoordigers van de bijenorganisaties, over de toekomst van het bijenteeltonderzoek in Nederland. Door de versnippering van het bijenonderzoek, is het gevaar aanwezig dat bijvoorbeeld de posten van Beetsma en Velthuis na hun vertrek niet worden opgevuld. Het praktijkgericht onderzoek aan de Ambrosiushoeve wordt voor een deel door imkers en tuinders gefinancierd en de rest wordt bijgedragen door de overheid. Ook dat dreigt in de bezuinigingswoede te verdwijnen. De universiteit van Utrecht wordt gefinancierd door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, Wageningen door het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Wij moeten als imkers zorgen dat het onderzoek bewaard blijft. De heer **Jacobs** voegt hieraan toe dat ook Professor van Laere eind 1993 met pensioen gaat. Ook daar zal men voor de bezuinigingswoede moeten opletten. Het belang van insecten in de landbouw wordt zo laag ingeschat, dat de noodzaak van onderzoek niet groot geacht wordt. Volgens de heer **Beetsma** moet er bij bijenhouders niet meer gedacht worden aan produktie, maar aan de aspecten recreatie, vrijetijdsbesteding en natuur. De heer **Jacobs** ziet de situatie steeds slechter worden: wie eet er nu nog honing in deze 'light'-periode? De heer **Muntjewerf** werpt daar tegenin dat België nog in een bevoorrechte positie

verkeert ten opzichte van Nederland: de Belgische overheid helpt bij onderwijs, varroamijbestrijding. In Nederland gebeurt dat niet. De Nederlandse docenten krijgen de helft van de vergoeding, voordrachten worden helemaal niet gesubsidieerd. De heer **de Winne** antwoordt dat vroeger het onderwijs in België bij Landbouw zat, nu is het ondergebracht bij Middenstand, onder nascholing volwassenen, samen met bijv. bloemschikken en tractoronderhoud. De imkerij wordt dus niet apart gesubsidieerd. Alleen in de varroamijbestrijding wordt bijgedragen.

De contributie voor de organisaties

De heer **de Winne** deelt mede dat in België de contributie f 30,- bedraagt: f 5,- voor de afdeling, f 5,- voor de provincie en f 20,- voor het maandblad. De contributie wordt geïnd door de plaatselijke afdelingen en komt via de provincie bij de VIB terecht. Voor de cursussen wordt een kleine onkostenvergoeding voor de consumpties gevraagd. De heer **Muntjewerf** merkt op dat de contributie voor de VBBN nu nog f 45,- is en volgend jaar f 50,-. Daarnaast vragen de afdelingen een bijdrage in de kosten van eigen activiteiten, die kan variëren van f 2,50 tot f 15,-. De groepen ontvangen geen contributie, maar krijgen wel bijvoorbeeld zaalhuur vergoed, en kunnen een bijdrage van de leden vragen. Het gehele bedrag wordt door de afdelingen geïnd en zij zorgen ervoor dat de bijdrage aan de VBBN naar Wageningen wordt overgemaakt. Voor die f 50,- ontvangen de leden het maandblad, en zijn zij verzekerd tegen brand, storm, diefstal en WA. De leden betalen mee aan de kosten voor secretariaat, bestuur en commissies, en aan het onderzoek aan de Ambrosiushoeve. Mw. **van der Reijden** voegt toe dat leden van de VIB f 35,- betalen voor het maandblad Bijen inclusief de portokosten. Nederlanders, die niet bij een afdeling zijn aangesloten, betalen f 65,- (wordt f 70,-).

Opmerkingen tijdens de rondvraag

De heer **Janssen** informeert naar de adviesprijs voor honing. De heer **Wouters** antwoordt dat voorkomen moet

worden dat afdelingen elkaar gaan concurreren. In België zijn ook handelaren die geïmporteerde honing verkopen; de VIB heeft daar geen invloed op.

De heer **Delvaux** vraagt hoeveel de verzekering kost, de heer **Muntjewerf** antwoordt dat deze f 2,- per lid bedraagt. De heer **Vaes** vraagt of er op het gebied van de ziektenbestrijding meer samenwerking zou kunnen plaatsvinden, bijv. bij het constateren van Amerikaans Vuilbroed in de grensstreek. Zolang dit via de officiële kanalen gaat, duurt het te lang. De heer **Muntjewerf** belooft hiervan een aantekening te maken. Mw. **Reker** vraagt op welke wijze de Belgen actievoeren, bijvoorbeeld tegen de milieumaatregel 'Vlarem'. De heer **Vaes** antwoordt: zoveel mogelijk mensen bereiken, en zoveel mogelijk ridiculiseren. Plaatselijke politici benaderen, de pers en druk uitoefenen van verschillende kanten. Tenslotte dankt de heer **Muntjewerf** allen voor hun aanwezigheid en inbreng.

Bijen bij 'Tuin '93'

door G.R. Fokkema

Van 5-9 maart 1993 organiseert subvereniging Leeuwarden van de VBBN op verzoek van en in samenwerking met de Frieslandhal een vrij grote expositie over bijen, bijenhouden, drachtplanten en alles wat hiermee te maken heeft. Subvereniging Leeuwarden hoopt er wat moois van te maken en wil het publiek (vorig jaar 21.500 bezoekers) uitgebreid laten zien wat bijen zijn, wat imkeren is en wat er zoals bij komt kijken. In een 100m² grote tuin zal boomkweker/imker Jacob Bang (secretaris van subvereniging Kollummerzwaag) proberen veel te laten zien van drachtplanten. Hij is al enthousiast met de voorbereidingen bezig. Onze expositie wordt geheel in raatvorm opgesteld en beslaat totaal ongeveer 400m². Eén of twee bijenvolken, oude en hedendaagse bijenwoningen en imkermaterialen, korfvlechten, videofilm en vele prachtige foto's van bijen, drachtplanten enz. zullen er een plaats vinden. Aan de kinderen wordt ook gedacht met uitleg over bijen en waarschijnlijk een kleurwedstrijd en informatie over bijen

uit het lespakket van de VBBN.

Inlichtingen over eigen en alle andere subverenigingen in Friesland wordt op deze expositie gegeven. Op de Beurs 'Tuin 93' zelf is een keur aan tuinen, plantmaterialen, bloeiende bollen en tuingereedschappen te zien en te koop. Ook hier zal in de bollentuin iets over bijen te zien zijn. Niet alleen voor de leek op bijengebied maar ook voor de imkers wordt het, naar wij hopen, een interessant gebeuren. De openingstijden zijn: vrijdag 5 maart 19.00-22.00 uur, zaterdag 10.00-22.00 uur, zondag 10.00-18.00 uur, maandag 8 en dinsdag 9 maart 14.00-22.00 u. Toegang (volw.) f 10,- (jeugd 2 t/m 12 jaar) f 5,-, (65+) f 5,- maandagmiddag.

25 jaar Oost Flevoland

door Ab Kuypers

Op 20 november dit jaar is het precies 25 jaar geleden dat door een aantal pioniers de subvereniging 'Oost Flevoland' werd opgericht. Het georganiseerd imkeren op dat nieuwe stukje land kreeg een eigen gezicht. In het prille en kille Dronten van 1968 kwamen die avond veertien bijenhouders bij elkaar. Zij waren afkomstig uit Lelystad, Dronten en Roggebotsluis. Tot dan waren zij aangesloten bij afdelingen van de VBBN van het oude land. In huiselijke kring werd toen besloten in een eigen afdeling verder te gaan. 'Ik meen dat wij voldoende draagkracht hebben om tot een grote afdeling voor Oostelijk Flevoland te komen', besloot dhr.

J. Veenstra zijn welkomstwoord. Hij was initiatiefnemer van deze oprichtingsvergadering. 'Oost Flevoland' heeft inmiddels ruimschoots bewezen grote draagkracht te bezitten. Van 21 leden in de begintijd is zij uitgegroeid tot een van de grotere subverenigingen van de VBBN waarbij nu rond de 70 imkers zijn aangesloten.

Een bijenparadijs

Hoewel de toen amper drooggevalle polder nog volop in ontwikkeling was, kwamen de bijen van die pioniers zo niet in een gespreid bedje dan toch zeker wel in een beginnend paradijsje. Al sinds de 'stap voor stap' inpoldering van de voor-

malige Zuiderzee wisten imkers al de weg naar het soms barre land te vinden. Er was nog geen teken van leven te bekenen. Het land was nog maar net in ontginning. Toch waren er al snel goede mogelijkheden voor bijen; de eerste drachtplanten dienden zich spontaan en massaal aan. Het waren immers niet alleen de mensen, die met veel zweetdruppels, eeltplekken op de handen en pijnlijke ruggen bezit namen van dit modder. Ook de natuur zond haar pioniers vooruit. Hieronder bevonden zich veel goede drachtplanten. De imker en zijn bijenvolken hebben er altijd, vanaf het prille begin bijgehouden in de nieuwe polders. De jongste provincie van ons land is niet alleen bij imkers van buitenaf populair, ook onder de eigen bevolking heeft het bijenhouden veel beoefenaars gekregen. Vele stadslui zijn, eenmaal onder de bekoring van hun nieuwe woonstee geraakt, begonnen met en verslinderd geraakt aan het imkeren. De Flevolandse wonen dan ook in een waar bijenparadijs, al zal de haastige passant dat er misschien niet van af zien. Bij koolzaad, distel, fruit en wilgen maar ook in de uitgestrekte bossen, de stadsparken en -tuinen vinden al die bijenvolken voldoende mogelijkheden om hun kostje bij elkaar te scharrelen. Bovendien is hier het woon- en werkklimaat nog even fris en ambitieus als in de beginjaren, waardoor de samenwerking met overheden en landschapsverenigingen goed is. Mogelijkheden genoeg daarom om het jaar rond te kunnen imkeren in eigen omgeving. Je hoeft er niet eens ver voor van huis. Dit alles heeft er aan meegewerkt dat 'Oost Flevoland' kon uitgroeien tot een stevige loot aan de VBBN stam.

'Oost Flevoland' actief

Op zich is 25 jaar niets vergeleken bij de soms hoge leeftijden van afdelingen van het oude land. Bedenk echter wel, dat deze 25 jaar bijna de hele geschiedenis beslaan van dit wonderlijke gewest. Vorig jaar nog stond Lelystad bol van de 25-jarigen. Niet alleen de stad zelf, maar ook zeer vele verenigingen vierden zo'n zelfde jubileum. Zo gaat dat op het nieuwe land. Ook de bijenhouders van 'Oost Flevoland'

zullen op gepaste wijze stil staan bij het 25-jarig bestaan van hun vereniging. Van Oostelijk Flevoland, het gebied tussen Knardijk en Ketelmeer zijn imkers lid afkomstig uit Lelystad, Dronten, Swifterbant, Biddinghuizen en Zeewolde. Zij wonen niet alleen in deze steden en dorpen maar ook in de buitengebieden kom je imkers tegen. In bijna al deze woonkernen worden bijentuincomplexen beheerd, waar de leden een eigen stukje grond kunnen huren voor hun bijenstalling. Hoewel de belangstelling voor verenigingsavonden bij de Flevolandse niet geweldig groot is, worden er jaarlijks toch zo'n vier à vijf avonden georganiseerd. Om de band tussen de leden te versterken wordt er driemaandelijks een eigen clubblad uitgegeven, waarin elke maand 20 pagina's bijenartikelen en verenigingsnieuws zijn opgenomen. Daarnaast wordt op verschillende manieren een zekere service vanuit de vereniging naar de leden toe verleend. Behalve de al eerder genoemde bijentuinen bezit 'Oost Flevoland' twee honingslingers die kunnen worden geleend, er wordt bemiddeld bij standllaatsen bij verschillende drachten, ieder jaar wordt de zogenaamde 'moerenbank' opgezet, waarmee we elkaar aan jonge moeren kunnen helpen. Een van de leden is contactpersoon voor de gemeente waar het bijenzwermen betreft, niemand hoeft hier dan ook zonder volken te zitten, via hem zijn die zwermen gratis af te halen. Hoewel een particulier initiatief, profiteren bijna alle leden graag van het depot van een van onze leden. Daarnaast trekt dit depot van Hella Mulder Scheepmaker ook nog eens aardig wat imkers van het oude land aan. Binnen de gemeenschap van Oostelijk Flevoland bestaat een redelijke belangstelling voor de bijenhouderij. Niet voor niets wordt de bijenhoudersvereniging regelmatig uitgenodigd deel te nemen aan verenigingsmarkten. Daarnaast worden jaarlijks bijenlessen op basisscholen verzorgd, naast de diverse lezingen over de bijenteelt voor allerlei organisaties. Vanaf het komende voorjaar zal door een der leden een bijenstand worden beheerd bij de stichting 'De bron van het verborgene' een educatief centrum waartussen

de verschillende boerderijdieren straks ook de bijen een plaats gaan krijgen. Van hieruit zal zowel aan volwassenen als aan schoolkinderen voorlichting over het bijen houden gegeven gaan worden. Door een en ander staat de bijenhoudersvereniging 'Oost Flevoland' regelmatig in de belangstelling: zowel de schrijvende pers alsook de regionale omroep besteden ruime aandacht aan ons bestaan en onze activiteiten. Dat bijen houden in Oostelijk Flevoland meer is dan het koolzaad alleen blijkt uit het feit dat door de imkers uit deze regio amper naar drachten buiten het eigen gebied wordt gereisd. Daarnaast hopen we dat imkerij 'De wind in de wilgen', gevestigd in het BD-Centrum van Lelystad vanaf komende zomer een belangrijke impuls zal gaan betekenen voor niet alleen de bijenteelt in het algemeen, maar voor die van Oost Flevoland in het bijzonder. Naast een voorlichtingscentrum met een grote drachtuin zal hier ook een verkooppunt van bijenproducten en een theeschenkerij verrijzen.

In het sociale leven van Oostelijk Flevoland nemen imkerij en vereniging een belangrijke plaats in. Het komende jaar zal op verschillende manieren onze liefhebberij uitgedragen worden. Onder andere een landelijke 'Open dag voor de imkerij' in en in samenwerking met het Natuurpark Lelystad.

Ere- en Verenigings- spelden in 1992

door Marga Canters

In 1992 zijn ere- en verenigingsspelden uitgereikt als waardering voor het uitoefenen van respectievelijk bestuursfuncties of een langdurig lidmaatschap van de VBBN. Het Hoofdbestuur wil de leden die hiervoor in aanmerking kwamen nogmaals danken voor hun inzet voor de Vereniging. De namen van ontvangers van een erespeld zijn **vet** gedrukt.

Amstelland: E.J. Hummel, J. Kaal, F.C. Mus, H. Poelstra, D. Vunderink en N. Zeilinga

Apeldoorn: **H. Kroese**

Appingedam: Joh. Boer en F. Klok

Baarn: G.W. vd. Brakel, J. vd. Brakel,

O.A. de Bruin, K. ten Hoedt, A. Kramer

Beetsterzwaag: **H.J.J. van den Broek**
Bergen op Zoom: R. Boon, J. v.d. Bergh
Deventer-Diepenveen: **A.P.H. Muller**
Goeree-Overflakkee: C. Keur en E. v.d. Wende

Hardenberg-Gransbergen: **mw. Buit-Brouwer, A.M. Triest en N. Zeldenrust**
Haren-Paterswolde: G. van Huffelen
Hengelo Gld.: W. Lijftogt

Lochem: mw. J.M. Bekker, E.G.J. Gossen
Made: A. Nelemans

Musselkanaal: **M. Huisman**

Nijmegen: **F.A. Kessels**

Ootmarsum: **W.E. Harberink, G.J.J.**

Luttikhuis

Staphorst: W. Bloemert, P. Stegeman, H. Timmerman

Varsseveld: H.G.W. ter Maat, H. Sturris en H.A.A. Steverink

West Friesland: **A. van Bohemen,**
A. Dekker, J. Dekker, M.J. Mul en J.A. Rovers

Groepshoningkeuring Overijssel-West.

door A. Stroeve

De groepshoningkeuring werd op zaterdag 7 november 1992 in Zwolle gehouden op een regenachtige dag met overigens aangename temperaturen. Om half negen waren de eerste deelnemers al aanwezig om hun producten in te leveren. In totaal werden door 15 deelnemers 53 inzendingen aangeboden, waarbij Steenwijk sterk vertegenwoordigd was en zoals later bleek, ook de wisselbeker voor de tweede keer in de wacht wist te slepen. Voor de persoonlijke prijzen waren prachtige tegels met een bijenmotief ter beschikking gesteld. Hoofdbestuurslid, de heer M. van Brummen, bedankte Zwolle voor het werk en de zorg die de organisatie van een groepshoningkeuring met zich mee brengt. Voor de deelnemers, organisatoren en belangstellenden was gezorgd voor een boeiende en interessante invulling van de dag. Mevrouw J. Groeneweg was bereid gevonden om op haar vrije zaterdag in de Kruidwisch aanwezig te zijn om de tentoonstelling 'Reeën' aan de imkers te tonen. De heer G. Mostert boeiende de 28 aanwezigen met een zeer interessante lezing met dia's over 'Mythen en

sagen bij bomen en planten'. Kortom een bijzonder geslaagde imkerdag.

Uitslag honingkeuring

Verenigingsprijs: 1. Steenwijk, 2. Noord Oost Polder/Emmeloord, 3. Kampen. De individuele prijzen waren voor: 1. Gebr. Van Beek, Steenwijk (299 pnt.) 2. Leeuwerink, Steenwijk met (298 pnt.) 3. Te Raa, N.O.P./Emmeloord (296 pnt.)

Cursus honingkeuren

De Onderwijscommissie van de VBBN is voornemens met medewerking van de commissie Honing begin februari 1993 een cursus ter opleiding tot honingkeurmeester te organiseren voor de vier noordelijke provincies.

De lessen zullen op vier tot zes achtereenvolgende zaterdagen gegeven worden, de kosten zullen f 150,- tot f 170,- bedragen. Alleen bij voldoende belangstelling zal de cursus doorgaan. Het AOC De Groene Welle te Hardenberg zal als cursusplaats dienen.

Degenen die belangstelling hebben kunnen zich melden bij het secretariaat van de VBBN te Wageningen.

Inl. G.J.J. Luttikhuis, voorzitter commissie Onderwijs, telefoon 05410-13649.

Koninginneteeltdag Wageningen 23-1-'93

Evenals in vorige jaren kunnen wij weer beschikken over de collegezaal van de vakgroep Entomologie van de LUW, Binnenhaven 7 te Wageningen. De Binnenhaven bereikt men door op het kruispunt Mansholtlaan/Grintweg niet richting Het Bijenhuis te gaan, maar de rondweg de andere kant uit te kiezen. Deze maakt na 1,5 km een vrij scherpe bocht naar links, waarna aan de rechterzijde een ventweg begint. Deze ventweg volgt u tot voorbij de stenen beker, waarna u rechtsaf gaat richting hoofdingang. Bus 83 vertrekt 8 minuten voor het hele en het halve uur vanaf het NS-station Ede-Wageningen. Deze bus brengt u naar de bushalte vrijwel voor het gebouw. U kunt natuurlijk ook voor f 5,- een treintaxi nemen.

Spreekers

• Ir. W.J. Boot: 'Resistentie-kenmerken

van de honingbij tegen de varroamijt'

- Dhr. J. Charpentier: 'Praktijkervaringen na een cursus KI'
- Dhr. C. Drescher (Meppen, Duitsland): 'Bevruchtungsstations in Duitsland' en
- Dhr. J. Dommerholt: 'Het nieuwas-vormingsproject'.

Het programma begint om 10.00 uur. Ontvangst met koffie vanaf 09.30 uur. Wij streven ernaar om 15.30 uur te stoppen. U wordt verzocht een lunchpakket mee te brengen. Per persoon wordt een bijdrage van f 10,- gevraagd.

Uit de PC van de voorzitter

door Dick Vunderink

Formeel ben ik nu geen 'aankomend' voorzitter meer, maar gelukkig blijft Piet Muntjewerf nog in de buurt. En natuurlijk wensen wij, de voorzitters en het HB, u een 1993 toe waaraan u later met genoegen zult terugdenken. Dat zal zeker gelden voor de scheidend voorzitter, die na negen jaar HB-lid en zes jaar voorzitterschap het recht heeft om nu nog alleen de lusten van het imkeren te ervaren, als potten wassen tenminste een lust is ...

Wat mijn introductie betreft, niemand heeft mij erop voorbereid dat ik in een groepsvergadering -met name in Utrecht-midden in het uitspreken van een krachtige volzin, gestoord kan worden door een kleuter die huilend uit bed de vergadering inwandelt. Nu kan me op de Algemene Vergadering niets meer gebeuren!

Ook deze maand drie groepsvergaderingen bijgewoond en daarin klonk enige zorg dat de groepen nu wel erg veel verantwoordelijkheden zouden krijgen. Dat kan, maar dat ligt dan aan de groep zelf. De groep die dat wil en aan kan, kan die verantwoordelijkheid krijgen. Andere groepen kunnen gerust meer steunen op de centrale commissies. De beweging die we maken met de bestuursstructuur en de groepen moeten we zien als een groei-model. Wat vandaag nog niet goed loopt, kan over drie jaar vanzelfsprekend zijn. Misschien zetten we dan een volgende stap of we besluiten nog even te wachten. Wel leuk om even te vertellen dat we een aantal bestuursleden van de Vlaamse

Imkersbond op bezoek hebben gehad in ons Bijenhuis. Uiteraard hebben we veel vergeleken en verrassend is dat het bestuursmodel van de VIB precies omgekeerd is. Daar zijn de provinciale bonden (onze groepen) volledig verantwoordelijk voor besturen en de imkertechnieken als koninginnteelt, scholing, ziektebestrijding. En het hoofdbestuur coördineert en onderhoudt de contacten met de overheid. Dus daar komt alles van beneden naar boven, terwijl wij nu op weg gaan om een aantal zaken van boven te delegeren naar de groepen. Grappig om te zien hoe twee imkerbonden in eenzelfde taalgebied zich tegengesteld hebben ontwikkeld.

Wij hebben met de Bedrijfsraad (het samenwerkingsverband van alle imkerbonden) deze maand twee keer met elkaar aan tafel gezeten. De eerste keer om met de onderzoekers van de Ambrosiushoeve, van de Universiteit van Utrecht en van de Landbouwwuniversiteit van Wageningen te bespreken hoe de afstemming van de verschillende onderzoeken verloopt en van de kant van de onderzoekers hoe de Bedrijfsraad kan helpen in de financiering van nieuwe projecten. Helaas loop je steeds weer op tegen de bezuinigingen van de Overheid, waardoor steeds minder geld voor onderzoek beschikbaar is en zelfs formatieplaatsen dreigen te vervallen. Natuurlijk zouden wij graag met de geldbuidel klaar staan, maar de omvang daarvan biedt geen echte oplossing.

Het tweede gesprek was de periodieke vergadering van de Bedrijfsraad gevolgd door de vergadering van het Landbouwschap, afdeling. Bijenteelt. In beide vergaderingen heerste teleurstelling over een gesprek van voorzitter Muntjewerf met het dagelijks Bestuur van het Landbouwschap. Daar werd de nota van de Bedrijfsraad behandeld waarin wij voorstelden een deel van de bezuiniging bereikt door het plotseling opheffen van de DLV - waardoor drie voorlichters voor de bijenteelt plotseling voor ons verdwenen aan ons terug te geven. Daarmee zouden wij dan een eigen voorlichting, onderwijs, onderzoek en ziektebestrijding kunnen financieren. Er bleek echter geen enkele sympathie voor dit voorstel en men vroeg zich af wat wij als hobbyclub eigenlijk in

het Landbouwschap zochten. Het Landbouwschap bleek niet bereid ons verzoek aan de Minister voor te leggen. Dit is aanleiding voor de Bedrijfsraad om een standpunt in te nemen of wij dan nog wel heil zien in het contact met het Landbouwschap. Wij zullen ons daarover de komende maanden gezamenlijk en in overleg met de verschillende bonden beraden om tot een standpunt te komen in de volgende vergadering in maart.

Ik heb in enkele groepsvergaderingen al aangekondigd dat ik verwacht dat we op andere manieren onze financiering zullen moeten regelen dan tot nu toe. Het subsidieregime loopt ten einde en al hebben subsidies iets behagelijks, het heeft ook iets ongezonds. Het kan je gevoel voor eigen verantwoordelijkheid ondermijnen. Wel, ik voorspel dat we stevig op onze eigen verantwoordelijkheid gedrukt gaan worden. En dat zal ons wat geld gaan kosten maar het kan ook inspirerend zijn.

Nieuwe wegen vinden die we tot nu toe niet hoefden te bewandelen. Zoals laatst een van de leden van de Structuurcommissie zei: 'als we geld nodig hebben, moeten we het organiseren.' En dat gaat, om dat melige woord maar weer eens te gebruiken, de grote uitdaging worden. Creatieve financiers, kom met tips!

Tenslotte als afsluiter iets vrolijks. We hebben de mensen -allen VBBN-ers- die de expositie op de Floriade hebben georganiseerd, ontvangen in het Bijenhuis om hen te bedanken voor hun grote inzet en voor hun voortreffelijk voorlichtingswerk. Sommigen van hen zijn gedurende de hele opening elke dag naar de expositie gekomen voor het aanvullen van voorraden of het afrekenen van verkoop. En om de meer dan honderd imkers die zich een of meer dagen assisteerden bij de voorlichting, wegwijs te maken. Maar voor dat zo ver was, zijn ze enkele jaren met de voorbereiding bezig geweest, zagen het soms niet meer zitten, hebben vaak hun nek stevig uitgestoken en kunnen nu met voldoening terugzien op een enorm bezoek en een gouden medaille van de Floriade. Zij hebben heel imkerend Nederland een grote dienst en alle bezoekers veel genoegen bewezen. En daarvoor ook hier ons aller dank.

Gouden jubilaris

Het Bijenhoudersgilde St. Ambrosius te Made e.o. huldigde tijdens haar jaarvergadering gildebroeder Arie Nelemans uit Lage Zwaluwe, die dat jaar zijn 50-jarig imkersjubileum vierde. Daarbij werd hem de gouden erespeld uitgereikt.

Nelemans begon in de oorlog met imkeren toen de bijenhouderij door het gebrek aan suiker een grote bloei kende, mede door het massaal verbouwen van koolzaad op de West Brabantse kleigronden. Toen er in de jaren kort na de oorlog meer DDT dan nectar op de bloemen zat, kwamen het ledental en de activiteiten van het gilde op een zeer laag pitje te staan. Er was maar een handje vol leden meer, waarvan slechts een enkele bijen hield om zo nu en dan z'n hand in de korf te steken, in de overtuiging dat dit goed was tegen de reumatiek. Toen begin zeventiger jaren de imkerij weer zeer populair werd, stond Arie Nelemans de beginners enthousiast met raad en daad bij. Ook stelde hij als timmerman/aanwerker zijn kennis, gereedschappen en werkplaats beschikbaar voor het gezamenlijk kasten timmeren en bouwde hij mee aan onze gemeenschappelijke bijenstal, bij ons gildelokaal De Koekoek. Arie Nelemans maakte veel vrienden onder de imkers en leverde een grote bijdrage aan het in standhouden en tot bloei brengen van ons gilde. Bedankt Arie Nelemans! Overheid en gildebroeders, VBBN subvereniging St. Ambrosius, Made e.o.

FAMILIEBERICHTEN

Geheel onverwacht overleed op 11 november op 69-jarige leeftijd de heer

HARRY FALKE

Onze vereniging verliest in hem niet alleen een trouw en bekwaam imker, maar ook de wijze nestor uit het bestuur. Bijzondere gevoelens van medeleven gaan uit naar zijn echtgenote, die wij veel sterkte toewensen om dit plotselinge verlies te kunnen dragen. Bestuur en leden VBBN Imkersvereniging 'De Korenbloem' Renkum/Oosterbeek e.o.

Op 29 september 1992 is overleden ons gewaardeerd lid

HENDRIK EVENBOER

Hij was jarenlang lid van subvereniging 'De Rijnstreek', waar voor hij zich ook jarenlang als secretaris heeft ingezet. Hij wist als geen ander hoe korven te vlechten.

De heer Evenboer heeft ook jarenlang voor de VBBN groepen rondgeleid in de expositie van Het Bijenhuis. Hij was altijd bereid te helpen en heeft veel werk verricht in de expositieruimte. Wij zullen hem missen.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Wageningen
Bestuur VBBN

Op 27 oktober 1992 overleed op 58-jarige leeftijd ons lid en bestuurslid

HENK KLOMP

Hij stond altijd voor iedereen klaar. Hij was een toegewijd man en heeft als bestuurslid veel voor de vereniging gedaan. Ieder jaar organiseerde hij de reis naar het koolzaad wat hij met veel plezier deed. Onze oprechte deelneming gaat uit naar zijn familie en echtgenote.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Meppel

Op 29 april 1992 overleed op 68-jarige leeftijd onze gildebroeder

TOON KRUIP

Toon was een filosofisch en bewogen mens en imker die innerlijke rust wist te vinden bij z'n bijen. Hij behoorde tot de nieuwe lichting van 1973 en werd op 29 januari 1977 onze Over Deken. Toon gaf met verve inhoud aan deze verantwoordelijke functie die hem als het ware op het lijf geschreven was. Voor al zijn verdiensten ontving hij de eretitel van Koning van het Gilde. Z'n gezondheid speelde hem de laatste jaren parten. We missen in Toon een imker die een vader van de gildebroeders was.

Bestuur en leden van VBBN
Bijenhoudersgilde St. Ambrosius
Made e.o.

Op 1 november overleed plotseling

JOHANNES DE JONG

op de leeftijd van 85 jaar.

De heer De Jong was vanaf de oprichting lid van onze vereniging. Hij was een enthousiast imker, die tot het laatst intensief met zijn bijen bezig was.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging De Wouden

Op maandag 2 november 1992 ontvingen we het droevige bericht dat op 31 oktober van ons is heengegaan

D.H. KUIPERS

Hoewel wij wisten dat hij ziek was, is alles toch erg snel gegaan. Hij was één van onze trouwe leden. Op de vergaderingen ontbrak hij bijna nooit. Zelden deden we tevergeefs een beroep op hem. Hij laat een lege plaats achter, die niet gemakkelijk is op te vullen. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe. Bestuur en leden VBBN subvereniging Ede

Op 8 november 1992 is overleden

GERRIT NOORDERIJK

in de leeftijd van 64 jaar. Wij verliezen in hem een oud-bestuurslid en een enthousiast imker. Wij wensen mevrouw Noorderijk en familie veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies. Bestuur en leden VBBN subvereniging Ermelo

Op 26 september overleed ons lid

JAN VAN DE WIEL

op de leeftijd van 74 jaar. Afgelopen januari mochten wij hem nog de zilveren verenigingsspeld uitreiken. In onze herinnering zal Jan blijven voortleven als een goed mens, een imker met veel liefde voor zijn bijen en een vakkundig korfvlechter. Iedereen stond hij altijd graag met raad en daad terzijde. Onze oprechte deelneming gaat uit naar zijn kinderen. Bestuur en leden NCB imkersvereniging Helmond e.o.